

Stare i nowe tendencje w obszarze pamięci społecznej

Instytut Studiów Politycznych PAN
Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej

Współczesne Społeczeństwo Polskie wobec Przeszłości

Stare i nowe tendencje w obszarze pamięci społecznej

pod redakcją
Zuzanny Bogumił i Andrzeja Szpocińskiego

Warszawa 2018

Akademia
Pedagogiki
Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej
od założenia 1922

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR

seria: Współczesne Społeczeństwo Polskie wobec Przeszłości,
tom IX
Redaktor naukowy serii: prof. dr hab. Andrzej Szpociński

Recenzja: prof. nadzw. UŁ, dr hab. Kaja Kaźmierska
prof. UAM, dr hab. Izabela Skórzyńska

Redaktor prowadząca: Anna Raciborska

Redakcja: Jerzy Waldemar Lewiński

Korekta: Lingventa Katarzyna Głowińska

Projekt okładki: Marta Kurczewska

Copyright © 2018 by Authors

**Publikacja współfinansowana przez Instytut Studiów Politycznych
PAN oraz ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych
na podstawie decyzji numer DEC-2013/09/D/HS6/02630**

ISBN 978-83-7383-913-7

ISBN 978-83-65972-15-6

ISBN 978-83-66010-03-1

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)

Druk i oprawa: Mazowieckie Centrum Poligrafii, Marki k. Warszawy

Spis treści

Podziękowania 7

Zuzanna Bogumił

Stare i nowe tendencje
w obszarze pamięci społecznej w Polsce 9

Andrzej Szpociński

Upamiętnienia 17

Barbara Markowska

Nowoczesność i władza archiwum 29

PRZEMIANY JĘZYKA UPAMIĘTNIANIA

Krzysztof Malicki

Kanony historyczne polskiej młodzieży.
Zmiana czy kontynuacja? 55

Joanna Gubała-Czyżewska

Upamiętnienie Holocaustu w Łodzi. Stare i nowe tendencje . . . 77

Marta Karkowska

Powstanie Warszawskie. Stare i nowe formy upamiętnień . . . 110

Aleksandra Jarosz

Zbrodnia katyńska. Niespójna pamięć w kontekście
miejsc pamięci o Katyniu na terenie Warszawy 145

NOWE FORMY UPAMIĘTNIĘĆ

Kamila Baraniecka-Olszewska

Praktyki pamięci. Inscenizacja rzezi wołyńskiej
jako przedmiot sporu o pamięć 179

Zuzanna Maciejczak

Murale na warszawskim Muranowie
jako nośniki pamięci miejsca 196

Karolina Obrębska

Muzeum ks. Jerzego Popiełuszki w Warszawie
jako miejsce kształtowania tożsamości społecznej
poprzez doświadczenie religijne 233

Łukasz Skoczył

Pomnik w ciągłej budowie.
O upamiętnieniu pracy organicznej w Poznaniu 264

LOKALNE STRATEGIE PAMIĘCI

Kamilla Biskupska

Miejsca pamięci a pamięć miejsca na przykładzie Wrocławia . . . 295

Małgorzata Głowacka-Grajper

Pamięć jako kapitał społeczności lokalnej. Narracje o Bitwie
Warszawskiej 1920 roku w Radzyminie 318

Ewa Szczecińska-Musielak

Miejsca pamięci i formy upamiętniania cywilnych ofiar rzezi
warszawskiej Woli (sierpień 1944 roku) 353

Noty o Autorach 390